

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. c)
Istorie

Testul 7

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „În Moldova și Țara Românească, intelectualii au căutat să desființeze protectoratul Rusiei și să restabilească echilibrul istoric cu Imperiul Otoman, în timp ce în Transilvania, în [...] Banat [...] și în Bucovina, ei și-au propus să unească toți românii într-un singur stat autonom. S-a analizat chiar ideea unirii tuturor românilor de o parte și de cealaltă a Carpaților, pe baza puternicelor legături etnice, lingvistice și culturale dintre aceștia. Dar astfel de gânduri erau efemere, căci ipotezele [...] contraveneau realităților politice, în special pragmatismului Rusiei și Austriei. [...] În ciuda admirației nutrite față de Apus, pașoptiștii nu erau niște gânditori abstracti, care se străduiau să impună poporului instituții fără legătură cu experiența istorică națională. [...]

Aspirațiile generației de la 1848 și-au găsit expresia practică în nemulțumirea generală, a tuturor claselor sociale din Principate, față de condițiile politico-economice existente. Mulți boieri nu erau de acord cu metodele autoritare folosite de domni [...], clasa mijlocie [...] protesta împotriva taxelor mari [...], țărani erau hotărâți să lupte pentru desființarea îndatoririlor tot mai mari de clacă și obligații față de moșieri.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

B. „Deteriorarea relațiilor dintre Rusia și Imperiul Otoman a dus la ocuparea Principatelor Române de către ruși, în iulie 1853 [...]. Ca urmare, cei doi domni au plecat în exil în Austria, în locul lor instaurându-se un guvern militar rusesc. Imperiul Otoman a ripostat, declarând război Rusiei, la 4/16 octombrie.

Ocupația rusească din Principate a adâncit criza internațională. [...] Uzura de război, cauzată de campania costisitoare și nedecisivă din Crimeea, a adus până la urmă părțile beligerante la masa tratatelor [...] unde la 18/30 martie 1856 s-a semnat Tratatul [de la Paris] ce pune capăt războiului. [...] Deși au rămas sub suzeranitatea Imperiului Otoman, Principatele beneficiau acum de protecția colectivă a marilor puteri, care interziceau unei puteri unice să intervină în problemele interne ale Principatelor. [...] Hotărâtoare pentru cursul ulterior al relațiilor româno-ruse avea să fie prevederea din Tratatul de la Paris (1856) cu privire la cedarea de către Rusia a unor părți din sudul Basarabiei către Moldova. Deși protectoratul Rusiei din anii 1830-1840 și rolul jucat de ea în înăbușirea mișcărilor liberale de la 1848 au fost cauzele imediate ale ostilității Principatelor față de Rusia, nici moldovenii și nici muntenii nu se împăcaseră cu anexarea Basarabiei din 1812.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți documentul internațional din 1856, precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la unirea românilor. **2 puncte**
3. Menționați două mari puteri precizate atât în sursa **A**, cât și în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că în Principate există o nemulțumire generală față de condițiile politico-economice. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două fapte istorice referitoare la România, desfășurate între anii 1875-1885. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două măsuri adoptate în plan intern, în perioada 1863-1864. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Primul Război Mondial este evenimentul care anunță schimbarea hărții politice a continentului european. [...] Atenția lumii politice se concentrează asupra războiului izbucnit în Europa și a atitudinii României. Un Consiliu de Coroană este convocat, la 21 iulie/3 august 1914 la Sinaia. [...] La fel ca Italia, România își declară neutralitatea (cu excepția regelui Carol I și a lui P. P. Carp, toți ceilalți 18 participanți au optat pentru această soluție). [...]

Neutralitatea nu putea fi, și de fapt nici n-a fost, decât o perioadă de pregătire de război. [...] Asemenea Italiei și Bulgariei, România devine obiectul presiunilor celor două tabere beligerante. Cum români se găseau și în Rusia, nu numai în Austro-Ungaria, diplomațiile ambelor părți au ce oferi. Puterile Centrale promit Basarabia, un statut special pentru românii transilvăneni [...], promit chiar și Bucovina. Antanta promite toate teritoriile locuite de români în Austro-Ungaria. Purtătorii de cuvânt ai beligeranților sunt Rusia și, de cealaltă parte, Germania. Aceasta din urmă își pune multe speranțe în regele Carol I [...]. Dar la 27 septembrie/10 octombrie 1914 regele Carol I moare, după o domnie de 48 de ani. [...] Urmaș la domnie vine Ferdinand I, nepotul lui Carol I. [...] Cu schimbarea la domnie nu se schimbă și atitudinea politică externă. Neutralitatea este reconfirmată. Doar că Puterile Centrale pierd în România un potențial aliat, iar Antanta poate spera, cu mai mult temei, că România va lua armele de partea sa. [...]

Opinia publică din țară, animată de Liga pentru unitatea politică a tuturor românilor [...], de Acțiunea Națională și Federația Unionistă, de o presă extrem de activă și neobosită, de numeroasele demonstrații [...] de discursurile unor oameni politici și ale unor intelectuali (Nicolae Filipescu, Take Ionescu, Octavian Goga, refugiat din Transilvania, Nicolae Iorga, Nicolae Titulescu ș.a.), se pronunță foarte categoric pro-Transilvania.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți evenimentul militar internațional precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați regele care preia tronul statului român în 1914 și o caracteristică a opiniei publice din România, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Consiliul de Coroană. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la marile alianțe, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o practică politică utilizată în România, în perioada 1921-1930, a contribuit la evoluția statului român. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc în secolele al XIV-lea - al XV-lea, având în vedere:

- menționarea a două acțiuni militare desfășurate în spațiul românesc în secolul al XIV-lea și precizarea unei asemănări între acestea;
- prezentarea unei acțiuni diplomatice din secolul al XIV-lea, referitoare la spațiul românesc;
- menționarea unei cauze și a unei consecințe ale unei acțiuni militare la care participă românii în prima jumătate a secolului al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la acțiunile militare desfășurate de români în deceniile șapte și opt ale secolului al XV-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

**Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. c)**

**Istorie
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**

Testul 7

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educador-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la zece.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: *Tratatul de la Paris* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *S-a analizat chiar ideea unirii tuturor românilor de o parte și de cealaltă a Carpaților, pe baza puternicelor legături etnice, lingvistice și culturale dintre aceștia, intelectualii și-au propus să unească toți românii într-un stat autonom etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru oricare două dintre răspunsurile: *Rusia, Imperiul Otoman, Austria* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** (3px2=6p)
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **A**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilite între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemplu: *Cauză: Deteriorarea relațiilor dintre Rusia și Imperiul Otoman a dus la ocuparea Principatelor Române de către ruși, în iulie 1853 și efect: Ca urmare, cei doi domni au plecat în exil în Austria, în locul lor instaurându-se un guvern militar rusesc. etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror două fapte istorice referitoare la România, desfășurate între anii 1875-1885 (1px2=2p)
Exemple: participarea la războiul ruso-otoman din 1877-1878, proclamarea Regatului în 1881 etc.
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărui fapt istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric (2px2=4p)
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între două măsuri adoptate în plan intern, în perioada 1863-1864
Exemplu: *consolidează statul român modern etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea (30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: *Primul Război Mondial* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: *al XX-lea* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: *Ferdinand*
3 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici a opiniei publice din România, la care se referă sursa dată
Exemplu: *animată de Liga pentru unitatea politică a tuturor românilor etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la Consiliul de Coroană (3px2=6p)
Exemple: *este convocat, la 21 iulie/3 august 1914 la Sinaia, România își declară neutralitatea etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la marile alianțe
câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**
Exemplu: Marile alianțe acționează similar în relația cu România încercând să o atragă de partea lor. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *România devine obiectul presiunilor celor două tabere beligerante și Cum români se găseau și în Rusia, nu numai în Austro-Ungaria, diplomațiile ambelor părți au ce oferit. etc.* **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**
6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** adoptarea Constituției din 1923 **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – lea **(30 de puncte)**

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două acțiuni militare desfășurate în spațiul românesc în secolul al XIV-lea (**de exemplu:** lupta de la Posada (1330), Bogdan respinge expedițiile militare organizate de Ungaria în 1364-1365) **(3px2=6p)**
2 puncte pentru precizarea oricărei asemănări între acestea (**de exemplu:** obținerea independenței Țării Românești și a Moldovei față de Ungaria **etc.**)
- **2 puncte** pentru menționarea oricărei acțiuni diplomatice din secolul al XIV-lea, referitoare la spațiul românesc (**de exemplu:** Tratatul de la Brașov din 1395 **etc.**)
3 puncte pentru prezentarea acțiunii menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la acțiune și se utilizează relația cauză-efect;
1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la acțiune
- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricărei cauze și a oricărei consecințe ale unei acțiuni militare la care participă românii în prima jumătate a secolului al XV-lea (**de exemplu:** susținerea „cruciadelor târzii” **etc.**, otomanii continuă politica expansionistă după cruciada de la Varna **etc.**) **(3px2=6p)**
- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la acțiunile militare desfășurate de români în deceniile șapte și opt ale secolului al XV-lea (**de exemplu:** În acțiunile militare desfășurate de români în deceniile șapte și opt ale secolului al XV-lea se implică reprezentantul instituției politice centrale din Moldova. **etc.**)
4 puncte pentru **sustinerea punctului de vedere** formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**